

СЛУЖБЕНИ Гласник ОПШТИНЕ АРИЉЕ

www.arilje.org.rs

Ариље, 14.05.2018. године
Година ММХVIII - Број 10

САДРЖАЈ:

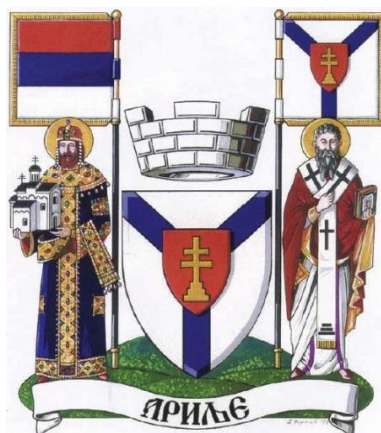
ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА РЕШАВАЊЕ ПИТАЊА ИЗБЕГЛИЦА, ИНТЕРНО
РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА И ПОВРАТНИКА ПО ОСНОВУ СПОРАЗУМА О РЕАДМИСИЈИ НА
ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ АРИЉЕ 2018-2020.....1

На основу члана 32. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“ бр. 129/07) и члана 39. Статута општине Ариље (Сл. гласник општине Ариље бр. 6/2008, 6/2010 и 5/2014),

Скупштина општине општине Ариље на 17. седници одржаној 10. 05. 2018. године донела је

**ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА РЕШАВАЊЕ ПИТАЊА ИЗБЕГЛИЦА, ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИХ
ЛИЦА И ПОВРАТНИКА ПО ОСНОВУ СПОРАЗУМА О РЕАДМИСИЈИ НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ
АРИЉЕ**

2018-2020

Април 2018.

САДРЖАЈ

УВОДНА РЕЧ ПРЕДСЕДНИКА ОПШТИНЕ	2
УВОД	3
ШТА ЈЕ ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН	3
САВЕТ ЗА МИГРАЦИЈЕ	4
САЖЕТАК (РЕЗИМЕ) ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА	5
ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ	6
Општи подаци о Општини Ариље	6
Подаци о избеглим, интерно расељеним лицима и повратницима у Општини Ариље	8
Анализа ситуације	10
Партнерства	13
Закључци и препоруке	13
Приоритетне циљне групе	14
СТРАТЕШКИ ДЕО	15
Општи и специфични циљеви	15
Активности – задаци за реализацију ЛПА	16
ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА	20
Ресурси/буџет	20
Аранжмани за примену	20
ПРАЋЕЊЕ И ОЦЕНА УСПЕШНОСТИ	21

УВОДНА РЕЧ ПРЕДСЕДНИКА ОПШТИНЕ

Локална самоуправа чини напоре и предузима низ мера усмерених на унапређењу квалитета живота својих грађана у области здравства, образовања, спорта, културе, социјалне заштите, побољшању инфраструктуре, привлачењу нових инвеститора, како домаћих тако и страних, с циљем отварања нових радних места и запошљавања, те подизања животног стандарда својих грађана.

У општини Ариље у протеклом периоду, регистровано је 1239 избеглих и прогнаних као и 59 интерно расељених лица, да би до данас овај број, било одласком у трећу земљу или добровољном репатријацијом (повратком у земљу предходног пребивалишта), као и највећим делом трајном интеграцијом на подручју општине Ариље био значајно смањен.

Процена је, да тренутно на територији општине Ариље живи нешто преко 60 лица у статусу избеглих и интерно расељених, међутим уколико рачунамо и лица која су у међувремену добила држављанство Републике Србије онда је овај број око 250 лица.

Општина Ариље формирала је 2012. године савет за миграције који је израдио Локални акциони план за унапређење положаја избеглица, интерно расељених лица и повратника по основу споразума о реадмисији на територији општине Ариље (ЈАП) за период од 2013-2017. године. Наведеним локалним акционим планом предвиђене су мере како би се обезбедили услови за квалитетно и трајно решавање интеграције избеглица, ИРЛ и повратника на територији општине Ариље. У периоду од 2013. до 2017. године решено је стамбено питање за 48 породица (купљене су 3 монтажне куће, додељена 23 пакета грађевинског материјала, купљено 8 сеоских кућа са окућницом и изграђена зграда за 15 станова са могућношћу куповине од стране избеглих лица а чије је опремање у току). Уједно, у наведеном периоду 50 породица избеглих и ИРЛ оснажило је своје доходне активности.

Имајући у виду наведено, локална самоуправа у Ариљу овог пута изражава апсолутну спремност да још активније и ефикасније приступи решавању проблема ове популације, кроз дефинисање Локалног акционог плана за решавање проблема избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу споразума о реадмисији (ЈАП) за период 2018-2020.

Локални акциони план за унапређење положаја избеглица, ИРЛ и повратника за период 2018-2020 израђен је са циљем да допринесе коначном решењу стамбеног питања ове категорије грађана и њихових породица, путем адекватнијег одређивања и обезбеђивања егзистенцијалног минимума, као и да допринесе унапређењу квалитета живота ове категорије грађана којима је из више разлога потребна помоћ у задовољавању основних животних потреба које се на други начин не могу задовољити.

Израдом Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглица, ИРЛ и повратника за период 2013-2017 створена је могућност да се сви проблеми решавају плански у складу са идентификованим потребама корисника на различитим нивоима, на основу доброг познавања и дефинисања приоритетних потреба и постојећих ресурса.

Да би се овај начин рада одржао, разрадио и унапредио у периоду од 2018-2020. године, неопходно је наставити са развојем капацитете институција и организација које су саставни део система социјалне политике или се баве проблемима од значаја за живот ове категорије становништва. Обзиром на ограничена буџетска средства којима Општина располаже, потребно је јасно и прецизно утврдити приоритете деловања и усмерити активности ка дефинисаним циљним групама и корисницима услуга.

Основ за решавање избегличких питања чини партнерство Локалне самоуправе, Повереништва за избеглице, Црвеног крста Ариље, Центра за социјални рад, свих јавних институција, установа и невладиних организација који су се овом приликом на један квалитетно другачији начин окупили на заједничком задатку.

Због својих универзалних вредности и користи за ову категорију грађана, реализација овог акционог плана треба да буде независна од политичких промена у локалној власти што омогућује Општини да пронађе праве моделе за решавање бројних проблема избеглица и ИРЛ.

Председник општине Ариље

Зоран Тодоровић

УВОД

Шта је локални акциони план

Влада Републике Србије је усвајањем Националне стратегије за решавање проблема избеглица и интерно расељених лица (Закључак владе 05 број 02А7778/2002А01 од 30. Маја 2002 године), потврдила решеност и политичку вољу да заједно са осталим државним органима на целовит и транспарентан начин, свим избеглим и интерно расељеним лицима понуди помоћ и конкретна решења како би могли да самостално донесу одлуку о својој будућности.

Од доношења Националне стратегије из 2002. године, проблеми лица која су морала да напусте своје домове током сукоба на простору бивше Југославије још увек нису решени. Република Србија и даље пружа подршку и помоћ за 43.763 избеглице, од којих су 32.371 из Републике Хрватске а 11.324 из Босне и Херцеговине. УНХЦР је 2008. године Републику Србију уврстио међу пет земаља у свету са дуготрајном избегличком ситуацијом чије решавање захтева заједничку акцију и сарадњу земаља у региону.

Смањење броја избеглица углавном је резултат њихове интеграције у Републици Србији. Ради прихвата и збрињавања интерно расељених лица и обезбеђивања адекватних животних услова у складу са постојећим економским могућностима. Република Србија је предузела обимне мере и активности. Ипак већина лица остала је расељена а многим је и даље потребна подршка. Проблеми у вези са безбедношћу, као и немогућност приступа припадајућим правима, умањују изгледе повратка.

Локални Акциони план за решавање питања избеглица, интерно расељених лица и повратника по основу споразума о реадмисији у општини Ариље представља стратешки документ општине којим се утврђују општи циљеви и специфични задаци у овој области. Документ представља продукт тимског рада Општинске радне групе и осталих локалних актера укључених у консултативни процес и доноси се за период од 2012. до 2017. године.

У овом документу под процесом Локалног акционог планирања решавања питања избеглих¹, интерно расељених лица (ИРЛ)² и повратника по основу споразума о реадмисији³ (даље у тексту: повратници), подразумевамо процес доношења одлука о томе ко је промене значајне за живот избеглих, интерно расељених лица и повратника намеравамо да остваримо у свом локалном окружењу у току предвиђеног временског периода. Тај процес се заснива на идентификовању најбољег начина ангажовања капацитета свих социјалних актера у локалној заједници и планирању и реализацији Локалног акционог плана. Локални акциони план (у даљем тексту ЛАП) за решавање питања избегличке популације, интерно расељених лица и повратника посматрамо као резултат процеса планирања или планску одлуку којом су дефинисани основни начини остваривања циљева развоја ове области живота локалне заједнице.

У оквиру овог документа, под избеглим и интерно расељеним лицима (ИРЛ) подразумевају се сва лица која су била изложена присилном напуштању својих домова и расељавању, због рата на простору бивших југословенских република и бомбардовања Косова и Метохије, укључујући и она лица која су у међувремену стекла статус држављана Републике Србије, али и даље имају нерешене егзистенцијалне проблеме настале у току избегличког статуса. Повратници су сви они грађани Србије који су изгубили или нису имали право боравака у земљама ЕУ.

Локални акциони план за решавање питања избеглица, ИРЛ и повратника доноси се на период од 3 године.

Процес израде првог Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица у Општини Ариље заснивао се на интерактивном приступу чије су основне методолошке карактеристике да је:

¹ Према Конвенцији УН о статусу избеглице (1951), **избеглица** је особа која је из основаног страха да ће бити прогоњена због своје расе, националне припадности, припадности одеђеној друштвеној групи или због политичког уверења, напустила своју државу и не може или због поменутог страха не жели да се у њу врати. Појам избеглице је Протоколом из 1967. год. проширен и на особе које су биле изложене ратним страдањима или другим облицима насиља и зато одлучиле или биле принуђене да напусте своју државу. (<http://en.wikipedia.org/wiki/Refugee>)

² **Интерно расељене особе** су оне које су биле присиљене да напусте своје домове, али су остале у границама своје државе. Разлози због којих су били присиљени да напусте своје домове могу бити различити: рат, насиље, угрожавање људских права, политички прогонили природне катастрофе (земљотрес, поплава и сл.). Зато што се налазе у границама своје земље, могућности њихове међународне заштите су ограничене. Иако их, за разлику од избеглица, не штити Специјална конвенција УН, и даље их штите национални закони, међународно хуманитарно право и међународни правни акти у области људских права. (http://www.articleword.org/index.php/Displaced_person)

³ Према Споразуму о реадмисији с ЕУ, **повратник** је лице које не испуњава или више не испуњава важеће услове за улазак, боравак или настањење на територији државе чланице ЕУ, уколико је доказано или ако је могуће на основу поднетих prima facie доказа веродостојно претпоставити да је то лице држављанин Србије.

- Локални – спроведен је у локалној заједници и уважава локалне специфичности;
- Партиципативан – укључио је различите битне актере процеса друштвено организоване подршке избеглим и интерно расељеним у локалној заједници;
- Утемељен на реалним околностима, расположивим ресурсима и потребама унапређење положаја избеглих и интерно расељених;
- Прилагођен ситуацији у локалној заједници, актерима и позитивној промени којој се тежи;
- Користи савремене методе планирања и анализе свих важних елемената потребних за доношење одлука;
- Подстиче одговоран однос различитих друштвених актера у локалној заједници.

За потребе процеса, прикупљање и анализу основних података о положају и потребама избеглих и интерно расељених лица у Општини Ариље коришћени су следећи извори: резултати интервјуа са потенцијалним корисницима/цама и састанака са локалним актерима, статистички подаци, различити извештаји и документи, подаци Комесаријата за избеглице Републике Србије, Општинског повереништва за избеглице, Црвеног крста, локалних невладиних организација итд. Процес израде Плана спроведен је у периоду март – април 2018. године. За решавање проблема повратника, коришћени су подаци прикупљени кроз анкету коју је спровео Комесаријат за избеглице, подаци ИОМ-а и подаци прикупљени на основу локалне анкете са 2 породице повратника које су се обратиле општинском повереништву за помоћ у решавању стамбеног питања.

Савет за миграције

У циљу израде Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица у Општини Ариље формиран је **Савет за миграције** који су чинили представници/це: локалне самоуправе као носиоца процеса и формалног доносиоца овог документа, укључујући и Повереништво за избеглице; институција система које се на локалном нивоу баве питањима избеглих и интерно расељених.

Улога Општинског Савета била је да:

- Обезбеди потребне податке непосредно од циљних група и социјалних актера у систему подршке избеглим и интерно расељеним;
- Размењује информације и учествује на састанцима од значаја за процес планирања;
- Примењује усвојене методе планирања током процеса планирања;
- Дефинише циљеве, правце развоја и сарађује са различитим релевантним локалним и републичким актерима;
- Планира праћење и оцењивање успешности примене локалног акционог плана;
- Ради на писању завршног документа;
- Иницира јавну расправу о нацрту документа и допринесе да финална верзија буде предложена Скупштини Општине на усвајање.

Чланови Општинског Савета за миграције били су:

Ред. бр.	Име и презиме	Функција/занимање
1	Бранко Вукајловић	Заменик председника општине Ариље / Председник Савета
2	Слободанка Жунић	Сарадник у општинској управи Ариље
3	Милица Ћосовић	Црвени крст Ариље
4	Драгиша Терзић	Председник Скупштине општине Ариље
5	Вукана Савовић	Центар за социјални рад Ариље
6	Зоран Радојевић	Сарадник у општинској управи Ариље
7	Зоран Чемерић	Сарадник у општинској управи Ариље
8	Благоје Радељић	Одборник у Скупштини општине Ариље

- Локални – спроведен је у локалној заједници и уважава локалне специфичности;
- Партиципативан – укључио је различите битне актере процеса друштвено организоване подршке избеглим и интерно расељеним у локалној заједници;
- Утемељен на реалним околностима, расположивим ресурсима и потребама унапређење положаја избеглих и интерно расељених;
- Прилагођен ситуацији у локалној заједници, актерима и позитивној промени којој се тежи;
- Користи савремене методе планирања и анализе свих важних елемената потребних за доношење одлука;
- Подстиче одговоран однос различитих друштвених актера у локалној заједници.

За потребе процеса, прикупљање и анализу основних података о положају и потребама избеглих и интерно расељених лица у Општини Ариље коришћени су следећи извори: резултати интервјуа са потенцијалним корисницима/цама и састанака са локалним актерима, статистички подаци, различити извештаји и документи, подаци Комесаријата за избеглице Републике Србије, Општинског повереништва за избеглице, Црвеног крста, локалних невладиних организација итд. Процес израде Плана спроведен је у периоду март – април 2018. године. За решавање проблема повратника, коришћени су подаци прикупљени кроз анкету коју је спровео Комесаријат за избеглице, подаци ИОМ-а и подаци прикупљени на основу локалне анкете са 2 породице повратника које су се обратиле општинском повереништву за помоћ у решавању стамбеног питања.

Савет за миграције

У циљу израде Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица у Општини Ариље формиран је **Савет за миграције** који су чинили представници/це: локалне самоуправе као носиоца процеса и формалног доносиоца овог документа, укључујући и Повереништво за избеглице; институција система које се на локалном нивоу баве питањима избеглих и интерно расељених.

Улога Општинског Савета била је да:

- Обезбеди потребне податке непосредно од циљних група и социјалних актера у систему подршке избеглим и интерно расељеним;
- Размењује информације и учествује на састанцима од значаја за процес планирања;
- Примењује усвојене методе планирања током процеса планирања;
- Дефинише циљеве, правце развоја и сарађује са различитим релевантним локалним и републичким актерима;
- Планира праћење и оцењивање успешности примене локалног акционог плана;
- Ради на писању завршног документа;
- Иницира јавну расправу о нацрту документа и допринесе да финална верзија буде предложена Скупштини Општине на усвајање.

Чланови Општинског Савета за миграције били су:

Ред. бр.	Име и презиме	Функција/занимање
1	Бранко Вукајловић	Заменик председника општине Ариље / Председник Савета
2	Слободанка Жунић	Сарадник у општинској управи Ариље
3	Милица Ћосовић	Црвени крст Ариље
4	Драгиша Терзић	Председник Скупштине општине Ариље
5	Вукана Савовић	Центар за социјални рад Ариље
6	Зоран Радојевић	Сарадник у општинској управи Ариље
7	Зоран Чемериќић	Сарадник у општинској управи Ариље
8	Благоје Радељић	Одборник у Скупштини општине Ариље

ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ

Општи подаци о Општини Ариље

Општина Ариље се налази у југозападном делу Србије и административно улази у састав Златиборског округа. Смештена је између сливова река Моравице, Великог и Малог Рзава, на укупној површини од 349км². Ово је брдско планинско подручје, са надморским висинама од 330 до 1382 метра. Ариље, као административни центар општине, смештено је на надморској висини од 342м, на самом ушћу Рзава у Моравицу. Општина Ариље има добре везе са већим привредним, културним и административним центрима у Србији, нарочито са Ужицем, Чачком и Београдом.

Ариље је место дуге историје. Бројни су докази о трајању живота на овим просторима, још од праисторије, али је највише сачуваних трагова средњовековне српске државе. Некада је долином Моравице водио римски пут према Ивањици. Овде су у 11 веку пронашли уточиште избегли становници изТесалије, а мошти свог свеца Св.Ахилија, положили у постојећи хришћански храм. Сава Немањић је 1219. Године Моравице (садашње Ариље) прогласио за седиште Моравичке епископије. У овом месту је столовао српски православни епископ Евстатије за време краља Драгутина, а за време цара Душана и митрополит Марко. Нову саборну цркву Моравичке епископије подигао је краљ Драгутин Немањић између 1283. и 1296. године. Краљева задужбина добила је име Црква Св. Ахилија по свецу из Ларисе и она више од седам векова представља симбол Ариља. Указом кнеза Милана Обреновића Ариљеје1880.године проглашено за варошицу. У општини Ариље развила се мрежа од 22 насеља у којима према прелиминарним подацима последњег пописа из 2011. Године живи 18.725 становника.

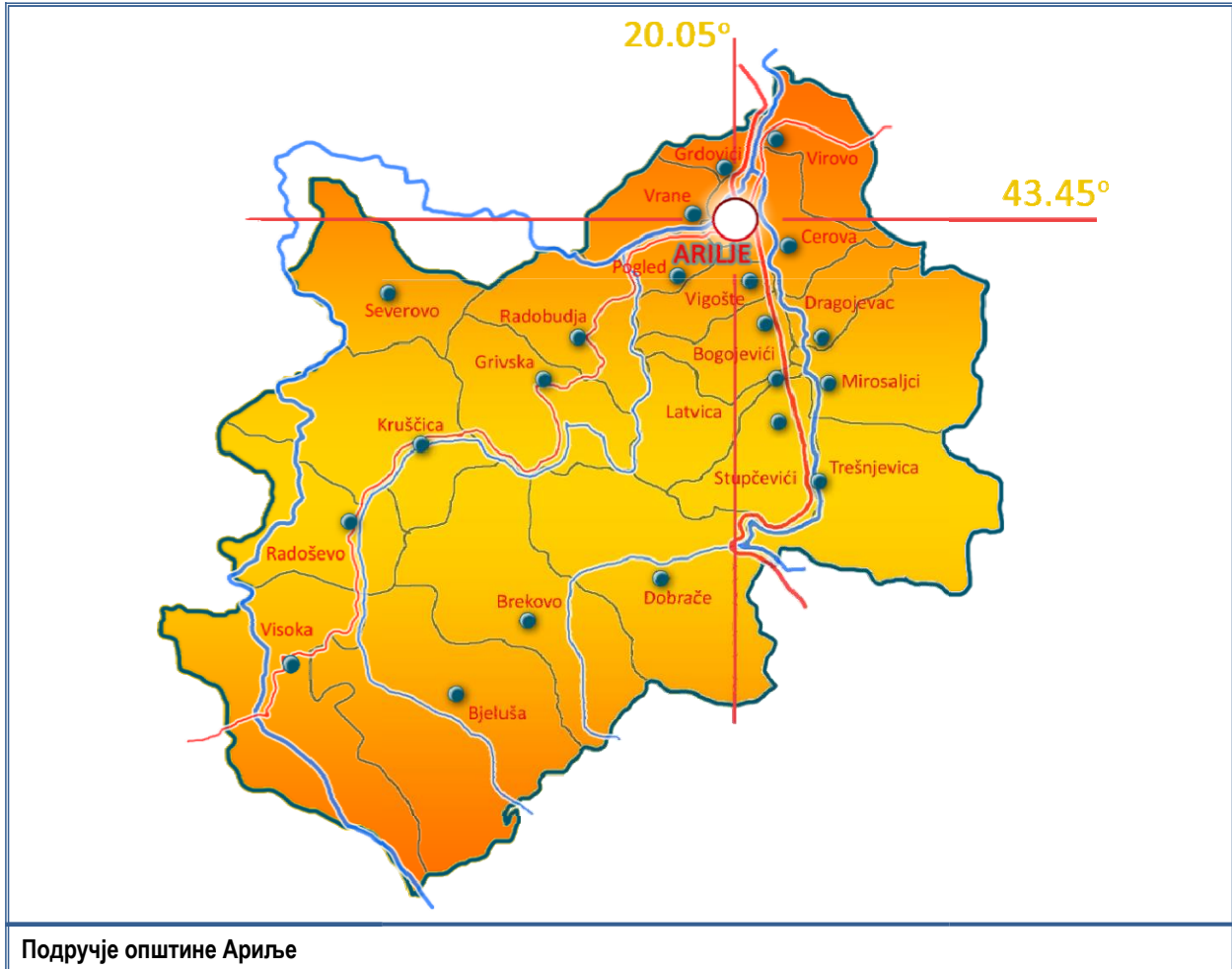
Р. бр.	Насељено место	Тип насеља	Број становника			Површина (км ²)	Густина насељености
			1991	2002	2011		
1	Ариље	градско	6074	6744	6762	6.60	1024,55
2	Бјелуша	остало	656	565	439	35.55	12,35
3	Богојевићи	остало	675	629	627	7.66	81,85
4	Бреково	остало	829	671	493	29.14	16,92
5	Поглед	остало	588	627	661	10,70	171,12
6	Вигоште	остало	970	1034	1170		
7	Вирово	остало	615	586	552	10.16	54,33
8	Висока	остало	622	474	354	34.33	10,31
9	Вране	остало	748	775	743	7.71	96,37
10	Грдовићи	остало	445	471	525	3.30	159,09
11	Гривска	остало	454	357	283	16.71	16,94
12	Добраче	остало	1020	821	635	34.01	18,67
13	Драгојевац	остало	356	312	266	6.54	40,67
14	Крушчица	остало	608	474	358	25.15	14,23
15	Латвица	остало	364	323	298	9.70	30,72
16	Миросалци	остало	896	847	774	20.16	38,39
17	Радобуђа	остало	474	387	306	15.38	19,90
18	Радошево	остало	503	370	282	16.84	16,75
19	Северово	остало	403	294	226	16.08	14,05
20	Ступчевићи	остало	957	952	968	13.19	73,39
21	Трешњевица	остало	1037	920	831	25.33	32,81
22	Церова	остало	1087	1115	1172	7.57	154,82

Са аспекта просторног распореда и економских активности становништва, на територији општине Ариље се јасно издвајају три макроне:

1. **Брдско-планинска зона** са селима разбијеног типа у западном делу Општине (Радобуђа, Гривска, Северово, Крушчица, Радошево, Висока, Бјелуша, Бреково и Добраче). Ова зона представља претежно пољопривредно подручје у коме доминира воћарство (малина), производња кромпира и сточарство (говедарство). Ово подручје карактерише депопулација и старење становништва.
2. **Зона у долини реке Моравице** са селима која су линеарно распоређена уз магистрални пут и долину реке Моравице у југоисточном делу општине (Драгојевац, Миросалци, Трешњевица,

Ступчевићи, Латвица и Богојевићи). У овој зони се налазе економски снажнија сеоска насеља са већ зачетим функцијама центара и тенденцијом згушњавања. Доминира воћарство (малина, јабука) и значајан број мањих погона за прераду воћа, прераду дрвета, као и из текстилног сектора.

3. **Зона у околини општинског центра** са приградским сеоским насељима (Поглед, Вигоште, Церова, Вране, Грдовићи и Вирово), у којима је претежно развијен секундарни и терцијарни сектор делатности, и Ариљем као доминантним центром развоја.

Према Попису становништва из 2011. године, општина Ариље броји 18.725 становника, од чега 6.762 или преко једне трећине живи у општинском центру. **Број становника** је од Другог светског рата па до данас у

благом опадању, са различитом периоду једино се у општинском центру и динамиком. У посматраном

приградским насељима број становника повећава, док сеоска насеља у целини бележе пад броја становника. Становништво стагнира у насељима у најближој околини Ариља (Вигоште, Вране, Грдовићи, Церова, Поглед), док сва остала насеља бележе опадајући тренд (Северово, Радобуђа, Гривска, Радосево, Висока, Вирово, Бјелуша, Бреково, Добраче, Богојевићи, Латвица, Миросалјци, Ступчевићи, Трешњевица, Драгојевац, Висока).

Упоредни преглед броја становника, подаци из пописа.

	1971	1981	1991	2002	2011
Број становника у општини	19581	20111	20335	19784	18725
Стопа раста броја становника у Општини	/	102.7	101.1	97.3	94.5
Стопе раста броја становника у Округу	/	103.5	100.1	98.2	90.9

Просечна густина насељености За Општину је 2011. Године износила 53,6 ст/км². Насеља са највећом

Концентрацијом становништва (преко 150ст/км²) су: Ариље, Вигоште-Поглед, Грдовићи и Церова. Насеља са најмањом концентрацијом становништва (испод 25ст/км²) су: Висока, Бјелуша, Северово, Крушчица, Гривска, Радобуђа, Радосево, Бреково, Добраче.

У погледу карактера насеља општина Ариље има 21 сеоско насеље и једно градско насеље (Ариље). Укупан број сеоског становништва износи 13040, а градског 6744.

Структура становништва према активности и полу 2002.

		Општина	Удео у укупном становништву Општине(%)	Удео у активном становништву општине(%)
Укупно становништво		19784	100	/
Активно становништво		10265	51,9	100
Активно становништво које обавља занимање	укупно	8357	42,23	81,41
	мушко	4740	23,96	46,17
	женско	3617	18,28	35,23
Лица са личним приходом	укупно	3185	16,09	31,02
	мушко	1431	7,23	13,94
	женско	1754	8,86	17,08
Издржавано становништво	укупно	6323	31,96	61,59
	мушко	2636	13,32	25,67
	женско	3687	18,63	35,92
Лица у иностранству до 1 године	укупно	11	0,055	0,01
	нараду	9	0,045	0,088
	члановипородице	2	0,01	0,019

Када се упореде подаци пописа из 2011. године, с цenzусом који је спроведен у 2002. години, види се да је током једне деценије у Општини Ариље број становника смањен за преко једне хиљаде, то јест за више од пет одсто.

Подаци о избеглим, интерно расељеним лицима и повратницима у Општини Ариље

За време сукоба на просторима бивших југословенских република почев од 1991. До 1996. Године на територију општине Ариље доселило се 1239 избеглих лица. Већина њих је Ариље користило као транзитно подручје и није се дуже задржавала, већ су након привременог смештаја наставили пут ка другим крајевима у Србији.

Током 1991. године из Хрватске и Словеније у општину Ариље дошло је 61 лице, односно 24 породице. Током 1992. Са подручја Босне и Херцеговине доселило се 680 лица, односно 276 породица, а током 1993 године са истог подручја дошло је још 27 породица, односно 44 лица.

Након војне операције Хрватске војске ОЛУЈА 1995. године из Хрватске је дошло 386 лица, односно 85 породица. Од тога 161 лице, односно 61 породица стекли су статус избеглице. Остали су се одселили у друге крајеве Србије.

Након „Дејтонског споразума“ 1996. године из Босне и Херцеговине је у Ариље дошло још 68 лица, односно 23 породице.

Сви они смештени у два регистрована колективна центра у Ариљу, односно Месним заједницама Крушчица и Месној заједници Грдовићи у оквиру предузећа Пионир у току 1995. године. Такође постојала су и три нерегистрована колективна центра у МЗ Поглед, МЗ Вигоште и МЗ Висока у која су избегла лица усељена 1992. године. Касније део тих лица прешао је у колективни центар Забучје код Ужица и колективни центар Варда у Косјерићу. Остатак је отишао у приватни смештај.

Након бомбардовања Савезне Републике Југославије 1999. године, са подручја Косова и Метохије на подручје територије општине Ариље доселило се 59 интерно расељених лица. Сви су смештени у приватни смештај. Највећи део избеглих и инетрнорасељених лица данас има држављанство Републике Србије.

Избегла и интерно расељена лица у општини Ариље у периоду од 1991-2012. године

Бр.	Избегла лица 1991-1995 год.	Прогнана лица од 1995. год.	Интерно расељена лица од 1999. год.
1.	1078	161	59

Избегла и интерно расељена лица у општини Ариље – стање током 2012. године

Бр.	Избегла лица 2012. год.	Прогнана лица 2012.год.	Интерно расељена лица 2012. год
1.	8	18	36

Избегла, прогнана и ИРЛ која су узела држављанство Републике Србије и остала да живе на територији општине Ариље, а и даље оставрују избегличка права.

Бр.	Избегла лица	Прогнана лица	Интерно расељена лица
1.	95	53	36

На основу анкете која је спроведена током децембра 2017. и јануара 2018. године о потребама избеглих и интерно расељених лица у општини Ариље у решавању стамбеног питања, највећи део се определио за помоћ од стране општине у додели станова са могућношћу куповине, у набавци грађевинског материјала, за куповину сеоског домаћинства и набавку монтажне куће.

ПОТРЕБЕ ИЗБЕГЛИХ ЛИЦА	СТАНОВИ Колективно становање (закуп до 5.000.00 РСД)	МОНТАЖНЕ КУЋЕ Индивидуално становање		СЕОСКО ДОМАЋИНСТВО	ГРАЂЕВИНСКИ МАТЕРИЈАЛ (завршетак почете градње)
		Поседује плац	Општина додељује		
Укупан број породица Решење 1	11		1	5	8
Број чланова породице 1-2	7		1	2	4
Број чланова породице 3-4	4			2	4
Број чланова породице 5 и више				1	

Породице ових група суочавају се и са низом социјалних проблема:

Посебна социјална угроженост	Број породица
Породице са болесним чланом/члановима	3
Једнородитељске породице са малолетном децом	1
Породице са чланом који је особа са инвалидитетом	3
Породице са дететом са сметњама у развоју	-
Породице са старим чланом–трогенерацијске	-
Породице са троје и више деце	1
Домаћинства са чланом које је преживело насиље у породици	-
Породице чији је члан смртно настрадао или нестао у сукобима на просторима бивше СФРЈ	1
Породице са приходима до висине новчане социјалне помоћи	2
Остало	14

Такође на основу наведене анкете велики број избеглих и ирл, који су у претходном периоду користили подршку за оснаживање доходних активности, исказао је заинтересованост за поновно оснаживање доходних активности.

Такође избеглице и интерно расељена лица суочавају се и са многобројним правним проблемима. Пре свега имовинских права, уништеној/усељеној имовини која се налази у земљи порекла, смањеној слободи кретања, (не)могућност повратка у земљу порекла, при чему се решавањем правног статуса социјални и материјални положај није битно изменио, а траг о претходном избеглиштву као припадности „рањивој категорији“ се губи.

Од потписивања Споразума о реадмисији с ЕУ 2007. године, у Ариље се, према постојећим евиденцијама Канцеларије за реадмисију на београдском аеродрому⁴, вратило осам држављана Србије. Уз то, кроз програме организованог повратка које ИОМ раније спроводио, вратиле су се три особе. Обзиром да не постоје систематски и ажурирани подаци о овој популацији, постоји могућност да је број повратника знатно већи.

Анализа ситуације

Анализа контекста или радног окружења је обухватила четири врсте квалитативних анализа:

1. Анализу или Преглед документације о ширем радном окружењу,

⁴ Подаци Комесаријата за избеглице, Канцеларије за реадмисију на Аеродрому „Никола Тесла“ www.kirs.gov.rs.

2. **Анализу стања(SWOT),**
3. **Анализу заинтересованих странаи**
4. **Анализу проблема.**

Анализа или **Преглед документације** о радном окружењу обухватила је неколико кључних националних стратешких докуманата релевантних за ову област, актуелни законски оквир који регулише питања избеглих лица у Републици Србији, стратешка документа Општине Ариље и реализоване и актуелне пројекте и програме намењене избеглим и ИРЛ у општини.

Национални стратешки документи од значаја за питања избеглих, интерно расељених лица и повратника су:

- Национална стратегија за решавање питања избеглица и интерно расељених лица за период од 2015. године до 2020. године;
- Национални план за интеграцију Републике Србије у Европску Унију;
- Национална стратегија за управљање миграцијама (2009.);
- Национална стратегија реинтеграције повратника по споразуму о реадмисији (2009.);
- Стратегија за смањење сиромаштва (2003);
- Национална стратегија одрживог развоја (2008);
- Национална стратегија запошљавања 2011-2020;
- Стратегија развоја социјалне заштите;
- Национална стратегија за младе.

Актуелни законски оквир за питања избеглица је Закон о избеглицама. С обзиром на уочену потребу да тај Закон боље прати актуелне потребе и питања избеглица, сачињен је Предлог Закона о изменама и допунама Закона о избеглицама, који је усвојену марту 2010. године.

Поред ових докумената који су од значаја за решавање питања избеглих и интерно расељених лица на општинском и регионалном нивоу имамо усвојене стратешке планове:

- Програм развоја општине Ариље,
- Просторни план општине Ариље.

Локална самоуправа, у сарадњи са партнерима, је током свих претходних година активно спроводила, а и данас то чини, низ акција у циљу помоћи избеглим и ИРЛ која се пре свега огледа у набавци грађевинског материјала, куповини сеоских домаћинстава са окућницом, набавци монтажних кућа, доделом пакета за економско оснаживање доходних активности којима се ове породица баве, набавком огрева, набавком садног воћарског материјала итд.

Такође ту је и низ пројеката спроведених у сарадњи са како домаћим тако и страним хуманитарним организацијама и Комесаријатом за избеглице.

- Дански Савет је 1998. године пружио помоћ за 5 породица у виду доходних активности, односно набавке одређених средстава помоћу којих би могли и самостално привређивати, како у пољопривреди тако и у одређеним привредним делатностима.
- Хуманитарна организација INTERSOS 2000. године обезбедила је помоћ за 4 породице у виду грађевинског материјала.
- 2003. године организација СООП из Ниша помогла је 8 породица у облику доходних активности.
- 2010. године Комесаријат за избеглице је пружио помоћ за 3 породице у виду новчаних средстава за куповину грађевинског материјала и то две породице су добиле по 374.000 динара, а једна 158.000 динара.
- 2011. године од Данског савета за избеглице обезбеђена је помоћ у грађевинском материјалу за адаптацију објекта за једну породицу.
- 2011. године организација INTERSOS је поново пружила своју помоћ у виду куповине сеоског домаћинства за једну породицу.
- 2013. Комесаријат за избеглице и миграције је пружио помоћ у виду новчаних средстава за 1 ирл породицу и 11 породица избеглих за оснаживање доходних активности и којима је помоћ додељена током 2014. Године.
- 2013. Комесаријат за избеглице и миграције је пружио помоћ у виду новчаних средстава за куповину сеоског домаћинства за једну избегличку породицу и којој је кућа купљена током 2014. године.
- 2013. године Делегација Европске Уније у Републици Србији донирала је средства за реализацију пројекта „Унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица на територији

општине Ариље“, при чему је и Комесаријат за избеглице и миграције учествовао доделом новчаних средстава за суфинансирање пројекта. Током реализације пројекта 2014. године избегличким породицама додељене 2 монтажне куће, 7 пакета грађевинског материјала и 10 пакета за оснаживање доходних активности.

- 2014. Комесаријат за избеглице и миграције је пружио помоћ у виду новчаних средстава за 2 ирл породице и 9 породица избеглих за оснаживање доходних активности и којима је помоћ додељена током 2015. године
- 2014. године Делегација Европске Уније у Републици Србији донирала је средства за реализацију пројекта „Живети заједно“ при чему је и Комесаријат за избеглице и миграције учествовао доделом новчаних средстава за суфинансирање пројекта. Током реализације пројекта 2015. године 1 ирл породица добила је монтажну кућу, 1 ирл породица и 7 избегличких породица добило је пакет грађевинског материјала и 1 ирл породица и 10 избегличких породица добило је пакет за оснаживање доходних активности.
- 2014. Комесаријат за избеглице и миграције је пружио помоћ у виду новчаних средстава за изградњу стамбене зграде са 15 стамбених јединица са могућношћу куповине у оквиру Регионалног стамбеног програма, потпројекат IV, стамбене јединице. Током 2015. године одабрано је 15 корисника стамбених јединица и изградња стамбене зграде је почела током 2017. године.
- 2015. Комесаријат за избеглице и миграције је пружио помоћ у виду новчаних средстава за доделу грађевинског материјала за 5 избегличких породица
- 2015. Комесаријат за избеглице и миграције је пружио помоћ у виду новчаних средстава за 3 ирл породице и 10 породица избеглих за оснаживање доходних активности и којима је помоћ додељена током 2016. године
- 2016. Комесаријат за избеглице и миграције је пружио помоћ у виду новчаних средстава за куповину 2 сеоске куће избегличким породицама и доделу грађевинског материјала за поправку или адаптацију наведених сеоских кућа у оквиру Регионалног стамбеног програма, потпројекат IV проширење. Сеоске куће су купљене током 2017. године, а грађевински материјал за поправку или адаптацију сеоских кућа биће испоручен током 2018. године.
- 2016. Комесаријат за избеглице и миграције је пружио помоћ у виду новчаних средстава за куповину 1 сеоске куће са окућницом и доделу грађевинског материјала за поправку или адаптацију наведене сеоске куће која је купљена интерно расељеној породици, при чему је грађевински материјал за адаптацију наведене сеоске куће испоручен током 2017. године
- 2016. Комесаријат за избеглице и миграције је пружио помоћ у виду новчаних средстава за 3 ирл породице и којима је помоћ додељена током 2017. године
- 2017. Комесаријат за избеглице и миграције је пружио помоћ у виду новчаних средстава за куповину 2 сеоска домаћинства која су купљена за 2 интерно расељене породице.

Такође, током 2017. године потписани су уговори са Комесаријатом за избеглице и миграције Републике Србије за реализацију следећих видова подршке избеглим, ИРЛ и повратницима:

- Куповина сеоске куће са окућницом за повратника по реадмисији и додела грађевинског материјала за поправку или адаптацију наведене сеоске куће,
- Куповина сеоске куће са окућницом за ирл и додела грађевинског материјала за поправку или адаптацију наведене сеоске куће,
- Набавка грађевинског материјала за поправку или адаптацију сеоске куће купљене избегличкој породици током 2014. године,
- Изградња 8 стамбених јединица за избегла лица са могућношћу куповине у оквиру Регионалног стамбеног програма, потпројекат VII, стамбене јединице

Реализација прва три наведена вида подршке уговорених са Комесаријатом почела је током 2017. године и биће завршена у 2018. години, док је изградња 8 стамбених јединица са могућношћу куповине планирана за реализацију до 2020. године.

Најважнији закључци Анализе документације су следећи:

1. Национална стратегија за решавање проблема избеглих и интерно расељених лица дефинише основне правце деловања у обезбеђивању услова за што бољу локалну интеграцију ове групе људи, а у складу са међународно прихваћеним циљевима.

Национална стратегија за управљање миграцијама (2009) дефинише планско и организовано управљање миграцијама праћењем спољних и унутрашњих миграционих кретања, и спровођење

2. активности које ће довести до подстицања регуларних и сузбијања нерегуларних миграција, као и решавање проблема избеглица и интерно расељених лица, ефикасни и ефективни прихват и одржива социо-економска реинтеграција повратника – грађана Републике Србије по основу споразума о реадмисији.
3. Национална стратегија реинтеграције повратника по споразуму о реадмисији (2009) утврђује приоритетне области, као што су: издавање личних докумената, решавање питања смештаја, стварање могућности за запошљавање и остваривање других права, као што су право на здравствену заштиту, образовање, социјалну и породично-правну заштиту, итд. Одсуство координације и размене информација о повратницима представља озбиљну сметњу у регистрацији лица која се враћају по основу реадмисије, утврђивању њихових потреба и пружању адекватне заштите ради њиховог укључивања у нову средину.
4. Остале наведене националне стратегије пружају основу и дају смернице за развијање мера и акција у области локалне интеграције избеглих и интерно расељених лица којима се може допринети унапређењу њиховог животног стандарда и укупног друштвеног положаја.
5. Активности у будућем периоду требало би да буду усмерене на спречавања даљег погоршања виталних карактеристика популације, као и на стварање услова за повећање степена запослености.

Анализа стања у локалној заједници по питањима унапређења положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника извршена је кроз идентификовање досадашњих активности и резултата у овом домену и сагледавање позитивних капацитета и слабости локалне заједнице, као и могућности и препрека са којима се суочава у свом радном окружењу.

Анализа је урађена коришћењем SWOT технике.

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
Подршка општинске управе Искуство у партнерским пројектима Стручност чланова Савета за миграције у различитим областима од значаја за циљну групу Повереништво за избеглице, Центар за социјални рад, Месне заједнице Постојање кућа за пројекат Заинтересованост избеглих за откуп кућа Постојање земљишта за изградњу Постојање Савета за миграције	Ограничена средства локалне самоуправе Недостатак средстава предвиђених за инфраструктурно опремање на локацијама где би се градили објекти намењени овим групама Општа незапосленост Недостатак повезаности база различитих институција Недовољна информисаност шире локалне јавности о питањима избеглих и ИРЛ лица Нерасполагање сопственом имовином од стране локалне самоуправе
МОГУЋНОСТИ	ПРЕПРЕКЕ
Политичка воља Опредељења средстава у буџету Републике Интезивирање сарадње са Комесаријатом за избеглице и донаторским програмима Програми националне службе за запошљавање: преквалификација и самозапошљавање	Спора имплементација националних стратегија Недовољан број пројеката за специфичне групе (стари, инвалиди) Смањење донаторских фондова намењених избеглим и ИРЛ лицима

Главне снаге локалне заједнице релевантне за питања ове популације су:

- политичка воља и подршка општинске структуре власти,
- стратешки приступ развоју Општине у различитим областима и
- стручност и посвећеност чланова Савета.

У даљем раду требало би **побољшати** следеће капацитете локалне заједнице:

- повезаност између база података различитих институција,
- већу видљивост проблема избегличке и расељеничке популације
- континуирано планирање наменских средстава у буџету локалне самоуправе за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица.

Најзначајније **спољашње могућности**, које из ширег друштвеног окружења делују на питања избеглих, интерно расељених и повратника у локалној средини су:

- политички консензус на националном нивоу за унапређење положаја избеглих, ИРЛ и повратника,
- приступ ИПА фондовима.

Као важне **препреке** из спољашњег окружења које би требало узети у обзир у процесу даљег планирања, идентификоване су следеће:

- смањење донаторских фондова намењених овим питањима и
- непостојање интерресорног приступа овим питањима на националном нивоу.

Анализом заинтересованих страна идентификоване су кључне заинтересоване стране за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника у Општини Ариље, које су диференциране на:

- крајње кориснике/цеуслуга (различите групе избеглих, интерно расељених лица и повратника) и
- кључне партнере локалној самоуправи у развијању и примени мера и програма.

Крајњи корисници/це Локалног акционог плана за решавање питања избеглих, ИРЛ и повратника су:

- Избегла, ИРЛ и повратници у приватном смештају који немају трајно решено стамбено питање
- Избегла, ИРЛ и повратници који живе у сопственим неусловним објектима, а немају средстава за адаптирање објекта чиме би значајно утицали на побољшање квалитета живота
- Избегла, ИРЛ и повратници који немају средстава да заврше започету стамбену изградњу—један број породица је започео изградњу објекта који се данас налазе у некој од фаза изградње.
- Избегла, ИРЛ и повратници који имају проблема за остваривање прихода.

Партнерства

Кључни партнери у локалној самоуправи за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника су:

1. Центар за социјални рад: остваривање правана НСП; туђу негу и помоћ; пружање једнократних новчаних помоћи и сва остала права у складу са Законом о социјалној заштити, сва права се могу остварити кроз рад служби које функционишу при Центру за социјални рад;
2. Дом здравља Ариље са амбулантама (регулисање здравствене заштите—бесплатни прегледи, кућну негу, патронажу);
3. Национална служба за запошљавање (бави се запошљавањем и развојем људских ресурса; организује сајмове запошљавања према исказаним потребама послодавца; програми додатног образовања и обуке—субвенционирање приправничког рада, финансирање стручног усавршавања, финансирање стицања додатних знања и вештина као што су информатичка обука; финансирање програма samozapošljavanja незапослених лица; финансирање новог запошљавања, запошљавање инвалида, итд);
4. Јавна предузећа у складу са својим развојним капацитетима запошљавају одређени број радника различитих квалификационих структура;
5. Црвени крст Ариље. Поред јавних овлашћења Црвени крст Ариље се бави великим бројем активности усмерених према социјалном збрињавању грађана Ариља.

Закључци и препоруке

Закључци:

- Негативан природни прираштај, миграциони процеси, демографско пражњење целокупног подручја, недовољна старосна структура активног становништва, јасно указују да сви аспекти радне снаге у наредном периоду могу представљати један од проблема и једну од значајних ограничења развоја општине Ариље. У овом контексту треба посматрати и питање радног ангажовања избеглица, ИРЛ и повратника.
- Велики проблем избеглим, расељеним лицима и повратницима је решавање стамбеног питања, мада до сада је решен већи део стамбеног питања ове популације.
- Здравствена заштита је обезбеђена само делу ових лица, због њиховог нерегулисаног статуса интеграција ових лица у локалну средину је отежана.
- Значајан проблем избеглим, расељеним лицима и повратницима је незапосленост односно евентуална запосленост са минималним примањима.

Препоруке:

- Организовати правну помоћ при решавању права на имовину, упис радног стажа и права на пензију остварених у матичним земљама.
- Решавати стамбено питање избеглица, ИРЛ и повратника. За решавање овог питања постоји више начина: откуп или додела плацева, помоћ у грађевинском материјалу, откуп старих сеоских домаћинства са окућницом чиме би се подмладила и оживела сеоска средина.
- Заједничком акцијом Националне службе за запошљавање, локалне самоуправе и локалних предузетника, рад и напројектима за запошљавање и самозапошљавање избеглица, ИРЛ и повратника.
- Ускладити ове групе са карактеристикама група корисника које су идентификоване у Националној стратегији за решавање питања избеглих и ИРЛ (егзистенционално најугроженији, сиромашне радно способне породице, радно способни и предузетнички оријентисани, квалификовани и корисници стипендија и програма преквалификације).

Приоритетне циљне групе

Крајњи корисници локалног акционог плана за решавање питања избеглих, интерно расељених лица и повратника су:

- регистрована избегла лица,
- лица која су имала статус избеглог лица, а сада имају држављанство Републике Србије,
- интерно расељена лица
- повратници.

На бази критеријума који су се пре свега базирали на тежини и раширености проблема са којима се суочавају избегла лица, ИРЛ и повратници, овај Акциони план ће бити примарно усмераван на следеће:

- Избеглице, ИРЛ и повратнике које немају решено стамбено питање,
- Избеглице, ИРЛ и повратнике које немају одговарајућу стручну спрему за потребе привреде општине Ариље,
- Избеглице и ИРЛ који имају тешкоће правне природе (имовинска права, пензије итд).

Према анкети коју је спровела Општина Ариље током децембра 2017. и јануара 2018. године,
 - 20 породица избеглица има потребу за решавањем стамбеног питања (додела 7 пакета грађевинског материјала, куповина 4 сеоске куће са окућницом (укључујући и 3 избегличке породице које неће бити одабране за доделу 8 стамбених јединица са могућн ошћу куповине), набавка 1 монтажне куће и додела 8 стамбених јединица са могућношћу куповине - при чему је избор корисника за наведених 8 стамбених јединица започет у 2017. години и укупно је поднето 11 пријава, али истовремено један број избеглих је истакао да у случају да им не буде одобрена додела стамбених јединица желе своје стамбено питање да реше кроз куповину сеоске куће са окућницом),
 - три интерно расељене породице имају потребу за решавањем стамбеног питања (куповина 2 сеоске куће са окућницом и додела једног пакета грађевинског материјала), при чему је током 2017. године започета реализација уговора о куповини једне сеоске куће са окућницом,
 - две породице повратника имају потребу за стамбеним збрињавањем при чему је током 2017. године започета реализација уговора о куповини једне сеоске куће са окућницом.
 - 9 избегличких и 1 ирл породица исказале су потребу за оснаживањем доходних активности јер никада до сада нису добијале помоћ у оснаживању доходних активности.
 - 30 породица избеглих и ирл који су раније користили помоћ за оснаживање доходних активности, изразили су потребу за поновним добијањем подршке за оснаживање доходних активности.

Имајући у виду наведено, приоритет Општине Ариље у периоду 2018-2020. година биће решавање стамбеног питања за наведених 25 породица чиме ће **у потпуности бити решено питање стамбеног збрињавања** за све породице избеглица, интерно расељених лица и повратника по реадмисији. Такође, приоритет Општине Ариље биће оснаживање доходних активности за пре свега 10 породица избеглих и ИРЛ које до сада нису користиле ову врсту помоћи, као и додатно (поновно) оснаживање доходних активности код 30 избегличких и ИРЛ породица које су за тим исказале потребу.

СТРАТЕШКИ ДЕО

Општи и специфични циљеви

Општи циљ

Побољшан материјални и социјални положај избеглих, интерно расељених лица и повратника путем систематских и одрживих програма за унапређење њихове интеграције у локалну заједницу.

Специфични циљ 1: У периоду од 2018. до 2020. године, трајно решити стамбено питање за преосталих 8 породица избеглих, интерно расељених лица и повратника доделом грантова у грађевинском материјалу за довршетак започете градње или адаптацију неусловних стамбених објеката;

Специфични циљ 2: У периоду од 2018. до 2020. године, у складу с популационом политиком општине, трајно решити стамбено питање за преосталих 17 породица избеглих, интерно расељених лица и повратника откупом домаћинства са окућницом, куповином монтажних кућа или изградњом станова;

Специфични циљ 3: У периоду од 2018. до 2020. године, економски оснажити најмање 40 породица избеглих, интерно расељених лица и повратника доделом грантова за доходовне активности.

Специфични циљ 4: Унапређење положаја избеглица и интерно расељених лица у општини Ариље кроз мере подршке у решавању проблема из социјално правног статуса.

Активности – задаци за реализацију ЛПА

Специфични циљ 1: У периоду од 2018. до 2020.године, трајно решити стамбено питање за преосталих 8 породица избеглих, интерно расељених лица и повратника доделом грантова у грађевинском материјалу за довршетак започете градње, или адаптацију безусловних стамбених објеката.

Активности	Планирано време реализације активности	Очекивани резултат	Индикатори	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет ЛС и/ или остали локални ресурси	Остали извори		
1.1. Обезбеђивање средстава и потписивање уговора		Уговор потписан	Висина средстава.	-	-	Локална самоуправа	КИРС
1.2. Формирање комисије	15 дана	Формирана Комисија	Одлука о формирању Комисије.	Председник општине	-	Скупштина општине	
1.3. Доношење правилника о раду Комисије и избору корисника	7 дана	Донесен правилник са критеријумима за избор корисника	Квалитет правилника и критеријума.	Постојећи људски ресурси	-	Општинска комисија	КИРС
1.4. Расписивање јавног позива	4 недеље	Јавни позив објављен	Садржај и услови конкурса.	Комисија	-	Општинска комисија	
1.5. Избор корисника и израда предлога листе	15 дана	Утврђен и објављен предлог листа	Записници, извештаји.	Комисија	-	Општинска комисија	
1.6. Израда и објављивање коначне листе и одлуке о избору	8 дана	Утврђене коначна листа и одлука о избору.	Записник.	Постојећи људски ресурси	-	Општинска комисија	КИРС
1.7. Расписивање тендера и одабир најбољег добављача	6 недеља	Тендер расписан и одабран најбољи понуђач	Садржај и услови тендера, садржај понуда.	људски ресурси	-	Општинска комисија	
1.8. Потписивање уговора са добављачем	8 дана	Потписан уговор	Услови и садржај уговора.	Председник општине	-	Општинска комисија	
1.9. Потписивање уговора са корисницима	8 дана	Потписани уговори	Садржај уговора.	Председник општине	-		
1.10. Испорука грађевинског материјала	30 дана	Подељена помоћ	Садржај и квалитет помоћи.	Буџет општине	Донатори	Повереник, Општинска комисија	КИРС
1.11. Праћење уградње грађевинског материјала	6 месеци	Програђена реализација програма и уградње материјала	Квалитет и ниво остварености.	Савет за миграције	-	Повереник, Општинска комисија	КИРС
1.12. Извештај о реализацији програма	6-12 месеци од дана испоруке	Реализација документована	Садржај и критеријуми извештаја.	Савет за миграције	-	Повереник, Општинска комисија	КИРС

Специфични циљ 2: У периоду од 2018. до 2020. године, у складу са популационом политиком општине, трајно решити стамбено питање за преосталих 17 породица избеглих, интерно расељених лица и повратника откупом домаћинстава са окућницом, куповином монтажних кућа или изградњом станова.							
Активности	Планирано време реализације активности	Очекивани резултат	Индикатори	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет ЛС и/ или остали локални ресурси	Остали извори		
2.1. Обезбеђивање средстава и потписивање уговора.		Уговор потписан	Висина средстава	.	-	Локална самоуправа	КИРС
2.2. Формирање комисије.	15 дана	Формирана Комисија	Одлука о формирању Комисије	Председник општине	-	Скупштина општине	
2.3. Доношење правилника о раду Комисије и избору корисника.	7 дана	Донесен правилник, израђени критеријуми	Квалитет правилника и критеријума	Постојећи људски ресурси	-	Општинска комисија	КИРС
2.4. Расписивање јавног позива.	4 недеље	Јавни позив објављен	Садржај и услови конкурса	Комисија	-	Општинска комисија	
2.5. Избор корисника и израда предлога листе.	15 дана	Утврђен и објављен предлог листе	Записници, извештаји	Комисија	-	Општинска комисија	
2.6. Израда и објављивање коначне листе и одлуке о избору корисника	8 дана	Утврђене коначна листа и одлука о избору корисника.	Записник	Постојећи људски ресурси	-	Општинска комисија	КИРС
2.7. Куповина сеоских домаћинстава / куповина монтажних кућа / изградња станова.	Стална активност	Тендер расписан и одабран најбољи понуђач	Садржај и услови тендера, садржај понуда	Општина Ариље	Донатори	Општинска комисија	
2.8. Потписивање уговора са корисницима	8 дана	Потписани уговори	Садржај уговора	Председник општине	-		
2.9. Примопредаја стамбеног простора корисницима	30 дана	Подељена помоћ	Садржај и квалитет помоћи	Савет за миграције	-	Повереник, Општинска комисија	КИРС
2.10. Извештај о реализацији програма	6-12 месеци од дана испоруке	Реализација документована	Садржај и критеријуми извештаја	Савет за миграције	-	Повереник, Општинска комисија	КИРС

Специфични циљ 3: У периоду од 2018. до 2020. године, економски оснажити најмање 40 породица избеглих, интерно расељених лица и повратника доделом грантова за доходне активности.							
Активности	Планирано време реализације активности	Резултат	Индикатори	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет ЛС и /или остали локални ресурси	Остали извори		
3.1. Обезбеђење средстава кроз уговор о додели средстава за економско оснаживање јединица локалне самоуправе	1 месец	Обезбеђена средства	Износ средстава	-	-	Донатор, локална самоуправа	
3.2. Формирање комисије на нивоу локалне самоуправе	15 дана	Формирана комисија	Одлука о формирању комисије.	Председник општине	-	Скупштина општине	
3.3. Усвајање правилника и јавног позива.	7 дана	Усвојен текст правилника и јавног позива.	Садржај и услови правилника	Комисија	-	Комисија за избор корисника	
3.4. Расписивање јавног позива.	1-2 недеље	Јавни позив расписан	Садржај и услови јавногпозива	Комисија	-	Комисија за избор корисника	
3.5. Избор корисника и организовање обуке.	15-30 дана	Корисници одабрани	Садржај листе и структура корисника	Комисија	-	Комисија за избор корисника	
3.6. Набавка опреме, машина и друге робе која је предмет пакета доходних активности	1-3 месеца	Јавна набавка спроведена	Документација потпуна	Општина Ариље	Донатори		
3.7. Избор најповољнијег добављача.	7 дана	Најповољнији добављач одабран	Садржај понуда	Комисија	-		
3.8. Потписивање уговора са добављачем.	7 дана	Уговорипотписани	Услови и садржај уговора	Председник општине	-		
3.9. Потписивање уговора са корисником програма.	7 дана	Уговори потписани	Услови и садржај уговора	Председник општине	-		
3.10. Испорука грантова.	30 дана	Грантови испоручени	Садржај и квалитет грантова	Савет за миграције	-		
3.11. Праћење реализације и оцена успешности програма.	6 месеци	Прикупљање и анализа информација о реализацији програма, оцењена успешност.	Број и врста анализир. информација, број и врста извештаја и препорука.	Саветза миграције	-	Локална самоуправа	КИРС

Специфични циљ 4: Унапређење положаја избеглица и интерно расељених лица у општини Ариље кроз мере подршке у решавању проблема из социјалноправног статуса.

Активности	Планирано време реализације активности	Резултат	Индикатори	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет ЛС и /или остали локални ресурси	Остали извори		
4.1 Формирање Канцеларије за пружање бесплатне правне помоћи	4 месеца	Формирана Канцеларија која један дан седмично пружа правну помоћ	Одлука о формирању Канцеларије.	Председник општине	-	Донатор, локална самоуправа	
4.2. Пружање бесплатне правне помоћи избеглицама и ИРП за питања везана за непокретну имовину, девизне штедње, пензије итд.	8 месеци	10 избеглих и ИРП је користило услуге Канцеларије	Извештаји Канцеларије.	Општина Ариље	Донатори	Скупштина општине	
4.3. Праћење и оцена успешности програма	2 месеца	Реализовано праћење и оцена успешности у текућој години	Извештај о оцени рада канцеларије.	Савет за миграције	-	Комисија за избор корисника	КИРС

ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА

Ресурси/буџет

Средства за реализацију овог Локалног плана обезбеђиваће се из различитих извора: делом из буџета локалне самоуправе, делом из донаторских буџета, односно помоћу пројеката који ће се развити на основу овог Локалног плана, као и из других доступних извора.

Аранжмани за примену

Аранжмани за примену ЛПА у Општини обухватају локалне структуре и различите мере и процедуре које ће осигурати његово успешно спровођење.

У оквиру локалних структура, разликују се:

1. Структуре за управљање процесом примене ЛПА и
2. Структуре које су оперативне и примењују ЛПА.

Структуру за управљање процесом примене ЛПА, након његовог усвајања, представљаће Савет за миграције.

Савет за миграције, као управљачка структура има следеће задатке:

- У потпуности одговара завођење целокупног процеса примене Локалног плана;
- Именује локалне тимове за управљање пројектима који настану као резултат операционализације Локалног плана;
- Обезбеђује приступ и прикупљање свих података и информација у електронској форми од сваког актера-учесника у процесу унапређења положаја избеглих и ИРЛ у локалној заједници;
- Одржава контакте са свим учесницима у реализацији Локалног плана;
- Управља процесом праћења (мониторинга) и оцењивања успешности (евалуације) Локалног плана;
- Одржава контакте са јавношћу и доносиоцима одлука у локалној самоуправи.

Оперативну структуру за примену овог Локалног акционог плана чиниће институције, организације и тимови формиран у циљу непосредне реализације плана и пројеката развијених на основу Локалног плана. У складу са Локалним акционим планом, биће реализована подела улога и одговорност и међу различитим актерима у локалној заједници-партнерима у реализацији. Сваки актер ће у складу са принципом јавности и транспарентности рада водити одговарајућу евиденцију и документацију и припремати периодичне извештаје о раду. Извештаји ће бити полазна основа за праћење и оцењивање успешности рада.

Оперативна структура за примену Локалног плана има следеће задатке и одговорности:

- Реализација Локалног акционог плана;
- Непосредна комуникација са корисницима/цама услуга које се обезбеђују Локалним планом;
- Редовно достављање извештаја координатору/ки Радне групе о свим активностима на спровођењу Локалног плана;
- Учешће у евентуалним обукама за унапређење стручности и компетенција за спровођење задатака Локалног плана;
- Унапређење процеса примене Локалног плана у складу са сугестијама и препорукама управљачке структуре.

Управљачка и оперативна структура ће развити план и механизме међусобне комуникације, пратиће успешност размене информација и ефикасност комуникације у односу на очекиване резултате примене Локалног плана. План комуникације управљачке и оперативне структуре уредиће време и начине размене информација и предузимања одговарајућих акција.

ПРАЋЕЊЕ И ОЦЕНА УСПЕШНОСТИ

Циљ праћења и оцене успешности (мониторинга и евалуације) ЛПА је да се систематично прикупљају подаци, прати и надгледа процес примене и процењује успех ЛПА ради предлагања евентуалних измена у активностима на основу налаза и оцена.

Временски оквир: Мониторинг (као систематски процес прикупљања података) спроводи се континуирано за период 2018-2020. године. Финална евалуација обавиће се на крају 2020. Године и поднети извештај Општинском Већу.

Предмет мониторинга и евалуације: Мониторинг и евалуација укључују целовито сагледавање испуњења активности-задатака и специфичних циљева.

Кључни индикатори утицаја за праћење и оцењивање успешности примене Локалног плана ће бити следећи:

Број нових услуга-локалних мера/програма за избегла, ИРЛ и повратнике;

Обухват избеглих, ИРЛ и повратника новим услугама и мерама;

Структура корисника/ца услуга и мера/програма;

Ниво укључености различитих актера у пружању услуга избеглим, ИРЛ и повратницима у локалној заједници;

Обим финансијских средстава издвојених за услуге избеглим, ИРЛ и повратницима;

Структура финансијских средстава издвојених за услуге избеглим, ИРЛ и повратницима (буџет локалне самоуправе, донаторска средства, други извори...).

Методе и технике мониторинга и евалуације: За успешно обављање мониторинга и евалуације користиће се стандардни сет алата међу којима су: евидентирање корисника, интервјуи са корисницима (упитници, разговори, анкете), извештавање и др.

Савет за миграције ће бити одговоран за праћење и оцењивање успешности рада на примени Локалног акционог плана-вршиће мониторинг (М) и евалуацију (Е). Тим за М и Е чине представници/це – стручна лица из локалних институција и организација које се непосредно или посредно баве питањима избеглих, ИРЛ и повратника, као и представници/це корисничких група овог Локалног плана. Радна група ће својим Планом рада дефинисати начин организовања мониторинга и евалуације Локалног плана.

ОПШТИНА АРИЉЕ

Скупштина општине

III Број 020-32/18, 10. 05. 2018. године

АРИЉЕ

Председник Скупштине општине,

Драгиша Терзић